

de ROZ

MAANDORGAAN VAN BIOLOGIA MARITIMA
NEDERLANDSE VERENIGING VAN ZEE-AQUARIUMLIEFHEBBERS
Opgericht 12 November 1939

Nr 51

5e Jaargang Nr 4

April 1955

EVEN AFBLAZEN!

Gezien het gebruik, dat er van gemaakt wordt, blijkt wel, dat de Service in een behoefte voorziet. Steeds meer en steeds vaker komen de aanvragen om dieren en planten binnen. Het is daarom jammer, dat niet altijd aan alle aanvragen kan worden voldaan, om de doodeenvoudige reden, dat de voorraad is uitgeput. Teneinde geen verkeerd begrip te hebben, dient U goed te beseffen, dat de Service alleen in stand kan worden gehouden door de bijdragen van de zijde van de leden. Jammergenoeg laten, op enkele uitzonderingen na, echter de meesten verstek gaan. Het is daarom niet zo verwonderlijk, dat de voorraad vaak vlugger uitgeput is als het aantal aanvragen. Dr van der Meer, die er vaak genoeg voor U op uittrekt om de voorraad aan te vullen, is helemaal afhankelijk, van het seizoen, het weer en van de bijdragen van de leden. Weest daarom niet ontevreden als niet altijd prompt aan Uw verzoek kan worden voldaan.

Een andere moeilijkheid is gelegen in het feit, dat lang niet alle aanvragers verpakkingsmateriaal opzenden. U moet goed bedenken, dat het vrijwel ondoenlijk is naast de voorziening met dieren ook nog voor verpakkingsmateriaal te zorgen. In ieder huizezin is toch wel een lege jampot te vinden? Gebruikt U die dan de volgende keer als U weer dieren aanvraagt.

Tot slot een tendenz, die de laatste tijd tot uitdrukking komt. Ik schreef het al in het jaarverslag: De service is er niet om U natte voeten te besparen. Wanneer bijvoorbeeld een - denkbeeldig - lid uit Hoek van Holland bij de Service Actinia equina bestelt, terwijl hij deze dieren bij bosjes op de Noorderpier kan vinden, dan is dat niet goed. Door zijn bestelling ontnemt hij de leden, die werkelijk niet aan dieren kunnen komen, doordat ze bijvoorbeeld ver van de kust wonen, de kans om hun bak te bevolken. Het zou daarom zo moeten zijn, dat de leden alleen die dieren bestellen, die in hun eigen omgeving niet te krijgen zijn. Wilt U hiermee bij Uw volgende aanvraag eens rekening houden? U zorgt daardoor, dat de Service veel doeltreffender kan werken. Iets wat uiteindelijk ook U ten goede komt! Bij voorbaat bedankt voor Uw medewerking.

T.

INKTVISSEN III

De Heer C. Naaktgeboren maakte er mij op attent, dat in het eerste deel van dit artikel enige storende fouten geslopen zijn: De schrijfwijze Cephalopoda en Mollusca is onjuist en moet luiden Cephalopoda en Mollusca. De onderbrenging van de Cephalopoda in een familie moet gewijzigd worden in "klasse". Ik klop mij rouwmoedig op de borst voor deze onjuistheden en verzoek de lezer mij hiervoor te willen verontschuldigen.

De geweldige soort inktvissen met een spanwijdte tussen de vangarmen van 10 tot 17 meter zijn het, die de oude zeevaarders hebben verleid tot hun fantastische verhalen over monsters, die met hun geweldige vangarmen hele zeeschepen naar de diepte trokken. Hoewel nu niet direct tot dergelijke evenementen in staat, zijn deze inktvissen toch ware mannetjesputters, dat getuigt wel hun strijd tegen de potvissen, die er een gewoonte van maken zich met deze dieren te voederen. Het lichaam van deze inktvissen heeft de afmetingen van een volwassen man. U begrijpt, dat een mens tegen hen maar heel weinig in te brengen heeft en het is daarom maar gelukkig voor de mensheid en jammer voor de schrijvers van gruwelverhaaltjes, dat deze dieren uit zichzelf vrijwel nooit gevaarlijk zijn, zij het dan, dat ze zelf aangevallen worden.

De Octopus is een heel wat kleinere soort. Hij heeft zijn broedgebied in de Kanaalzone, ten zuiden van Cherbourg, langs de rotsachtige kusten van Normandië en Bretagne (zie fig. 6).

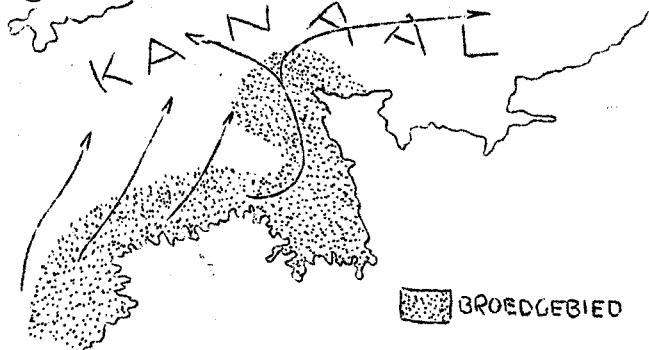

Fig. 6 BROEDGEBIED v.d. OCTOPUS

zijn eieren af in handvormige trossen in allerlei hoeken, spleten en gaten van de rotsen - De eieren van de pijlkrakting worden in dezelfde trosvorm afgezet. Ze spoelen nogal eens aan op onze stranden. Hoewel U de jongen niet in leven kunt houden, is het toch wel aardig ze in een bakje met zeewater te leggen. Met een niet te sterke

loupe kunt U dan gemakkelijk de ontwikkeling uit het ei volgen. Kees Hana heeft daarvan in zijn boeken "Van dier en plant, water en land" en "Zeedieren" een heel aardige beschrijving gegeven, met mooie foto's geïllustreerd.-

De larven van de Octopus en later de grotere jongen, worden door de Golfstroom op de kusten van Zuid Engeland gezet, daar groeien ze voorspoedig op, want door vinden ze de tafel gedekt in de vorm van grote aantallen garnalen en krabben, waarvan ze grote hoeveelheden verslinden. Is het dus wonder, dat de Engelse vissers van deze gasten heel weinig moeten hebben?

De Octopus komt, hoewel hij in de zomer regelmatig in de Noordzee gevangen wordt, toch voornamelijk voor in warmere, zuidelijker streken. In de Middellandse Zee zwermt het er van en de kustbewoners weten zijn aanwezigheid op prijs te stellen. Als U in Mar-

seille de vismarkt bezoekt, liggen daar tussen allerlei andere gewone en ongewone zeebewoners ook onze Octopussen. Zij, die Marseille bezocht hebben, hebben daar misschien ook wel de beroemde bouillabaisse gegeten. Wist U, dat onder vele andere ook de Octopus er het zijne heeft toe bijgedragen om dat gerecht zijn heerlijke smaak te geven? Waarom trekt U nu ineens zo'n vies gezicht, het smaakte toch heerlijk, of niet soms? In ieder geval kunt U zich troosten met de gedachte, dat men ieder gerecht moet leren eten. Misschien vormt het voorgaande voor U een gereede aanleiding om het (nog) eens te proberen!

Een eigenschap, die alle inktvissen gemeen hebben, is de fantastische wijze, waarop ze van kleur kunnen veranderen. De Octopus is misschien wel de waardigste vertegenwoordiger. In de huid liggen n.l. chromatophoren -kleurstofcellen-, deze cellen nu kunnen zich bliksemsnel tot hun 60-voudige omvang vergroten en even snel verkleinen. Rood, blauw, bruin, purpur, groen, geel, en al die kleuren met een glinsterende ondergrond, veroorzaakt door de iridosomen het beste te vergelijken met een soort spiegeltjes, die onder de kleurstofcellen gelegen zijn.

Deze kleurstofcellen staan in verbinding met de zenuwen, zodat iedere gemoedstoestand tot uitdrukking komt in de kleurveranderingen. Het woord gemoedstoestand moeten we overigens met een **korreltje** zout nemen, omdat we er ons voor moeten hoeden om menselijke ervaringen en gedragingen zonder meer over te brengen naar het dierenrijk. Het feit, dat deze kleurstofcellen in verbinding staan met zenuwen werd bewezen, doordat men eens het zenuwstelsel van een inktvis aan een zijde heeft doorgesneden. Toen bleek, dat deze prachtige kleurenwisselingen niet meer optraden, de inktvis bleef wit. Wit is n.l. de eigenlijke, dode, kleur van de inktvis.

Zo langzamerhand zult U misschien zeggen, "Wat heb ik aan al die wijsheid, ik kan die dieren toch niet in mijn bak houden!" Vergist U zich dan niet. Hoewel het dan niet met alle inktvissen mogelijk is door hun grote afmetingen, er zijn er toch verschillende, die een beetje handzamer zijn.

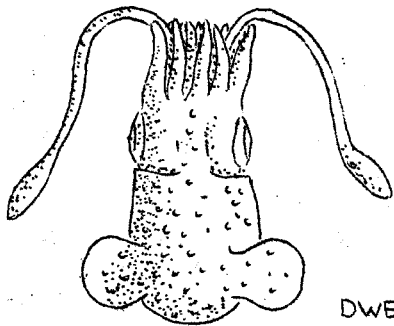
Onder andere kunnen jonge Octopussen gehouden worden. U zult me wel vergeven, dat ik hier niet uit ondervinding spreek, maar ze zijn toch regelmatig in de bakken van het Artis-aquarium te zien en als men het artikel geloven mag, dat ik destijds eens in een aflevering van het tijdschrift "Das Seeaquarium" gelezen heb, dan wordt zo'n Octopus op den duur zelfs een gezellig huisdier, iets wat natuurlijk een questie van smaak mag heten!

De schrijver dan had een jonge Octopus ondergebracht in een meterbak. Daar een Octopus graag zijn eigen home bouwt, bracht hij op de bodem een dikke laag zand aan en legde daarop een aantal stenen, gewone straatklinkers. Dat hij dat goed gezien had, bleek wel, toen de gast werd toegelaten. Hij zwom eerst wat door de bak heen en weer, op verkenning en liet zich toen neer op de stapel stenen. Ten koste van een kleine hartverlamming zag onze aquariaan toen, hoe plotseling de Octopus met de klinkers begon te jongleren en dat heus niet zachtzinnig, want bij tijd en wijle kletterden de keien tegen de ruiten. Dit duurde zo lang, tot mijnheer vond, dat de zaak er nu gemütlich uitzag. Toen keerde de rust weer, maar bij de voeding van een respectabel aantal krabben, bleek wel, dat het werk hongerig gemaakt had. Krabben vormden zijn dagelijks menu en als men de schrijver geloven mag, stelde hij de goede verzorging

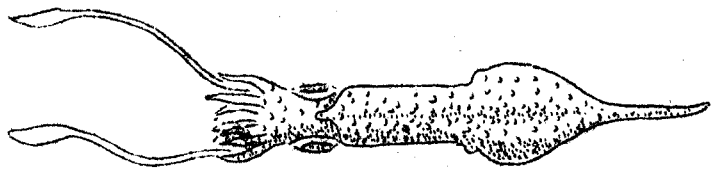
dermate op prijs, dat hij tegen etenstijd naar de rand van de bak klom en daar vol verwachting overheen keek. Het verhaal vermeldde niet of de inktvissenblik ook van aanhankelijkheid getuigde, of alleen maar gewoon hongerig was!

Daar ik me kan voorstellen, dat U een dergelijke gast toch nog wel net iets te groot zult vinden, kunt U misschien wel terecht bij de kleintjes uit de Waddenzee, die niet groter worden dan een centimeter of tien: de dwergpijlinktvis en de dwerginktvis (zie fig. *)

Bij de garnalenvissers zijn deze diertjes welbekend en wanneer

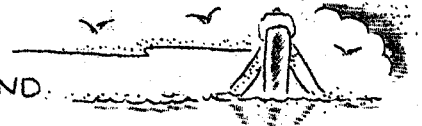
DWERGINKTVIS (5cm)

KLEINE PIJLINKTVIS (20cm)

de korren bovenkomen, worden er tientallen opgehaald. Hoewel de garnalen, voordat men ze kookt, zoveel mogelijk geschoond worden, worden er toch wel van deze ongenode gasten over het hoofd gezien en meegekookt. Daardoor krimpen ze sterk in. De dwerginktvisjes worden dan om hun vorm wel "bloempotjes" genoemd en ik moet toegeven, na de warme behandeling lijken ze daar ook wel op. Uit het feit, dat ze tegelijk met de garnalen worden opgehaald zou kunnen blijken, dat ze zich met deze dieren, waarschijnlijk alleen de jonge exemplaren, voeden. Een Terschellings lid schreef mij van de zomer, dat hij er een aantal gevangen had, die in een zwinnetje aangespoeld waren. Misschien vormt dit artikel voor hem een aansporing om U eens te vertellen, hoe de diertjes zich in het aquarium gehouden hebben. In ieder geval probeert Uw geluk eens en schrijft U er dan eens iets over, zodat anderen ook van Uw ervaringen kunnen profiteren. Het feit, dat iets niet gelukt is, behoeft geen beletsel te zijn, want U weet, "Door schade en schande wordt men wijs".

HOOGWATER IN HOEK VAN HOLLAND.

23/4:	2.57 u.	15.35 u.	14/5:	7.22 u.	19.30 u.	Bergen	-1.10
24/4:	3.13 u.	16.17 u.	15/5:	8.19 u.	20.32 u.	Helder	+2.41
30/4:	9.28 u.	21.55 u.	21/5:	1.41 u.	14.21 u.	Katwijk	-1.35
1/5:	10.53 u.		22/5:	2.33 u.	15.12 u.	Vliss.	-2.58
7/5:	2.59 u.	15.29 u.	28/5:	8.00 u.	20.11 u.	Tersch.	+4.40
8/5:	3.33 u.	16.04 u.	29/5:	9.02 u.	21.12 u.	Ymuiden	-1.10

Gemiddelde Vloedduur:

Bergen	3.45 u.	Vlissingen	5.57 u.
Den Helder	5.57 u.	Terschelling	6.23 u.
Katwijk	4.21 u.	Ymuiden	4.22 u.

Het Zee-aquarium Bergen

EEN UNIEKE WAARNEMING

Vissen schieten kuit, leggen dus eigenlijk eieren, althans de meeste. Sommige haaien en bijvoorbeeld ook de puitaal zijn vivipaar ofwel levendbarend.

Het waarnemen van het kuitschieten in een aquarium is dikwijls niet mogelijk. Vaak omdat de vis die we er in houden nog te klein, te jong is om te kunnen paren, maar vaak ook omdat voor de kleinere vissen zoals grondels, Blennius of andere dieren van soortgelijke afmetingen de biologische omstandigheden niet gunstig genoeg zijn om in een aquarium tot paring te komen.

Bij grotere dieren is dat vanzelf niet mogelijk, omdat we nu eenmaal geen tarbot van 60 cm in een meter-bak kunnen houden, laat staan twee. Dergelijke overwegingen komen evengoed voor bij bedrijven of waarnemingsstations en als er dus wordt geconstateerd dat een bepaalde vis kuit draagt, kan met vrijwel zekerheid worden gezegd, dat deze vis kuit zal schieten. Hoe dit geschiedt, wat er zich bij afspeelt is vaak een duister punt.

Natuurlijk, bij het driedoornig stekeltje hebben we het in het zeewater kunnen constateren, zoals houders van een tropisch aquarium dat van tal van tropische en sub-tropische vissen hebben kunnen meemaken.

Maar verder?

Misschien hebben we wel eens een dikke wijfjes puitaal gehad, die dan na kortere of langere tijd plotseling het leven schonk aan een leuk stel rappe kleine puitaaltjes en misschien zijn we wel zo gelukkig geweest dat inderdaad bij te wonen, maar meestal toch hebben we de ene avond nog een dikke moeder-puitaal gezien om de volgende ochtend een slanke grote puitaal te vinden met een stel watervlugge jongen, over de gehele bak verspreid!

Hoe zich zoiets eigenlijk zal afspelen met bijvoorbeeld een echtpaar snotolven is meestal een vrij duistere zaak. Immers, een paar snotolven, die 50 tot 60 cm groot kunnen zijn hebben we nu eenmaal niet direct in een aquariumpje.

Zes April ontving "Het Zee-aquarium" te Bergen aan Zee van het Zoölogisch Station in Den Helder drie snotolven voor een 2000 l aquarium, respectievelijk 50, 50 en 45 cm groot. Op de avond van de dag van aankomst leek het kleinste wijfje dikker dan bij het in het aquarium komen en de volgende ochtend was dit nog meer het geval. Het mannetje, dat bij aankomst reeds oranje tinten vertoonde, was nu nog feller gekleurd. Omstreeks twee uur 's-middags begon het wijfje kuit te schieten, hetgeen ongeveer een uur in beslag nam. Gedurende deze tijd draaide het mannetje steeds om haar heen, het tweede grote wijfje wegjagend. Deze trok zich ijlings in de rechterbovenhoek van het aquarium terug om zich daar in verticale houding tegen de wand vast te zuigen. Na het kuitschieten, dat een klomp roserode kuit ter grootte van een voetbal opleverde, begon nu het mannetje dit kuit van het midden van het

bassin naar een hoek te werken, de kuit daar in een rotspartij vastdrukkend met zijn snuit. Tevens drukte hij er twee ronde gaten in. Na enige tijd van drukke agitatie, terwijl hij hoe langer hoe mooier van kleur werd - de rug donkerbruin met lichtere vlammen, de witte buik en lichte buikvinnen fel oranje gekleurd - verhief het dier zich verticaal in het water en met de buik naar 't vastgeplakte kuit gericht, spoot het dier een straal hom over het kuit, de betreffende hoek melkachtig vertroebelend. Daarna bleef hij voor 't kuit in het water heen en weer zwemmen, als het ware 't kuit steeds vers water toewaaierend, min of meer zoals het mannetje van het driedoornige stekelbaarsje dat ook pleegt te doen. Kwamen langs de twee-meter-ruit meerdere toeschouwers kijken, dan draaide het dier zich naar de ruit, als wilde het op de indringers afstormen, daarbij diepe knorrende geluiden makend! Het wijfje, dat kuit had geschoten, werd in de buurt van de eieren getolereerd, het andere wijfje niet. Het eerste verbleef gewoonlijk, vastgezo-gen, op de bodem van het aquarium, waarvan voorviele gelegenheid het zand was verwijderd, in de buurt van de eieren. Thans, 12 April, heeft het mannetje nog steeds zijn mooie kleuren, zij het dan ook wat minder fel, terwijl het tweede wijfje nog steeds angstvallig wordt weggejaagd; de vele kijkers wegja-gen doet hij weinig meer, evenmin als het knorren. Wel blijft het dier steeds vóór de kuitklomp tussen de rotspartij zwemmen en gaat er zelden verder dan veertig cm vandaan.

Rijten

In "Het boek voor de Zeeman", samengesteld door J.H. van Lennep in de zeventiger jaren lezen wij de volgende merkwaardige passage: "De haven der stad Trincomale op het eiland Ceylon zwermt van "de reusagtige haayen, die allen, akelig genoeg, onder Britsche "bescherming staan. En dat dit geen praatje is bewijst de boe- "te van tien Ponden sterlings of f. 120.-, welke wordt gehe- "ven van dengene, die bevonden mogt worden een dezer dieren te "hebben beschadigd, of zelfs geplaagd, terwijl de overtreder "bij onvermogen met gevangenisstraf wordt getugtigd. "Wanneer deze zonderlinge wetsbepaling is ingevoerd weten wij "niet. Maar men verhaalt ons dat in de eerste tijden der Brit- "sche overheersching in de Oost de Engelsche varengasten maar "al te dikwerf deserteerden en in de ontoegankelijke woestenij- "en van het binneland een schuilplaats vonden."

Zoals U ziet, ook op het gebied van de dierenbescherming is er niet veel nieuws onder de zon, al is het object van de bescher- ming dan ook een beetje vreemd. Overigens begrijp ik nog niet goed, wat de schrijver nu bedoelt, met de roemruchte haaien, die akelig genoeg onder Britse bescherming staan. Akelig voor de haaien, of akelig voor de bezoekers?

Als U daar zo voor Uw zeebak zit en dat leven en die beweging zo bewondert, denkt U er dan ook eens aan, om Uw medeleden van al dat moois mee te laten genieten. Schrijf er eens over in de "Kor"!

ROTSEN? ROTSEN...!

Geen zee-aquarium is compleet zonder een rots. Er zijn in de zee zoveel dieren, die hun leven doorbrengen, vastgehecht op stenen, hout, of ander materiaal, dat ook in onze zee iets dergelijks aanwezig moet zijn.

In kleinere aquaria kan men het al stellen met een stukje rode baksteen of blauwe stoepsteen. De bakstenen spoelen in grote aantallen op het strand aan en vaak vindt men daartussen heel aardige objecten om daarmee een rotsje in de bak te maken. Het geeft ook iets kleurigs aan het geheel.

Voor grotere bakken kan men monumentale rotsen bouwen van puimsteen en cement. Het puimsteen heeft het voordeel, dat het zeer licht is. Een dergelijk bouwwerk heeft echter het nadeel, dat het niet direct bruikbaar is. Het cement moet toch eerst uitgeloozd worden, wil men er geen schadelijke gevolgen van ondervinden. Een ander materiaal, dat vooral de laatste tijden veel in zwang gekomen is, is de lavasteen, die roodbruin of rode poreuze steen, die heel veel gebruikt wordt bij het aanleggen van rotstuinen. Het is een vrij zacht gesteente, dat zich ook tamelijk makkelijk laat bewerken. Dit laatste kan goed van pas komen, als we de nadelen van cement willen vermijden. We kunnen dan deze steen gewoon opstapelen. Bij het stapelen echter ontstaan holten en spleten, die we moeten proberen te vermijden, omdat dat vaak prachtige schuilplaatsen zijn, waar de dieren zich kunnen verschuilen en ongezien en te laat bemerkt, het tijdelijke met het eeuwige kunnen verwisselen. Doordat we deze stenen nu een voorbewerking laten ondergaan, we kunnen ze behakken, zodat we de spleten tot een minimum terugbrengen, voorkomen we al deze ellende.

Meermalen heb ik opgemerkt, dat de actinia's in mijn bak, wanneer ze de keus hadden, liever op baksteen of basalt hechtten, dan op de lavasteen. Zou die poreuze steen voor hen soms onaangenaam zijn?

Basalt en al die andere steensoorten, die we op de golfbrekers aantreffen is echter zo geweldig zwaar, waarom zouden we het dan niet eens proberen met hout? Op de golfbrekers staan toch ook van die paaltjes, die zo prachtig begroeid zijn!

Een heipaal, op maat gezaagd dan altijd, wordt van onderen van een dwarsplank voorzien, waarop aan weerszijde een platte steen wordt gelegd, om het drijven te voorkomen. Plank en stenen worden onder het zand verborgen, zodat men dus alleen een, of meerdere palen uit het zand ziet oprijzen.

Ze groeien spoedig aan, vooral als men een beetje meehelpt, door aan een klein krammetje een paar mossels op te hangen. Met hun bysusdraden hechten ze zich spoedig genoeg vast en zorgen zo voor een natuurlijke begroeiing.

Na verloop van tijd vormt dit paalwerk een prachtig begroeid geheel, vooral als er zo hier en daar wat actinia's tussen gaan staan. Maar het voornaamste is toch wel, dat we met weinig moeite een aardig geheel hebben weten te verkrijgen, dat niet als dieplood weegt en dat wel alle voordelen, maar geen van de nadelen van de rotsbouw heeft.

runderhart

Een tamelijk vreemde titel voor een stukje in een maandblad voor zee-aquariumliefhebbers, maar dat zit zo.

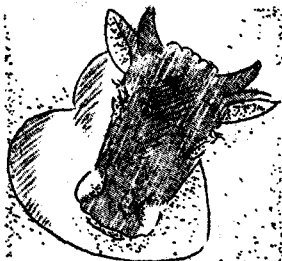
Enige tijd geleden ontving ik een buitenlands tijdschrift waarin een artikel was opgenomen van een zee-aquariumliefhebber. Bovendien waren een viertal prachtige kleurenfoto's afgedrukt.

In het artikel werd ook onder andere beschreven, wat de eigenaar van het aquarium zijn anemomen -hoofdzakelijk actinia's uit de Middellandse Zee- te eten gaf.

Behalve vis- of mosselvlees en tubifex bestond het voedsel, dat twee of driemaal per week toegediend wordt, ook uit fijngehakt vlees van runderhart.

De anemomen nemen dit vlees graag, wat mij bij het voederen is gebleken. Opmerkelijk is, dat bijna al het toegediende vlees door de actinia's wordt verteerd en er dus praktisch niets "terugkomt". Wat is nu het verschil tussen gewoon vlees en vlees van runderhart?

Bij navraag bij deskundigen is mij verteld, dat het vlees van runderhart behoort tot het zogenaamde "cellenvlees", terwijl het andere "draadvlees" genoemd wordt.

Cellenvlees verteert gemakkelijker dan draadvlees en het is duidelijk, dat het vlees van runderhart dus te prefereren is boven andere soorten vlees. Bovendien heeft het voederen van vlees aan onze dieren in het algemeen vele voordelen.

In de eerste plaats is vlees het gehele jaar door verkrijgbaar, wat van mosselen en dergelijke nu eenmaal niet gezegd kan worden en, in de tweede plaats is het gemakkelijker in reepjes of stukjes

te snijden, zodat de anemomen en andere dieren het zonder moeite kunnen bemachtigen.

J.H. Kroon

AFDELING LEIDEN MELDIT:

BIJeenkomst OP 2 MAART, ten huize van de schrijver.

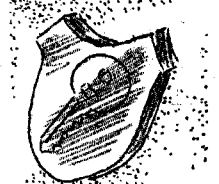
Na het bekijken van de aanwezige zee-aquaria en de gebruikelijke opening, krijgt Dr van der Meer het woord, die het een en ander vertelde over de planten in het zee-aquarium.

Deze planten zijn in hoofdzaak wieren, die onderscheiden worden in groenwieren, bruinwieren en roodwieren, waarvan de beide laatste groepen karakteristiek zijn voor de zee.

Na een korte beschrijving van de bouw en de vermenigvuldiging van de wieren, behandelde Dr van der Meer de groei van deze planten in het aquarium en de factoren, die deze groei beïnvloeden. Tot deze factoren kunnen gerekend worden:

DE VERLICHTING:

Aan de hand van grafieken toonde de spreker aan, dat de golflengte (de kleur) van het licht, van invloed is op het assimilatieproces van de wieren en bij elke wiergroep weer verschillend is. In verband hiermee

werd ook het al of niet gebruik van T.L. buizen besproken.

BEMESTING:

Van veel belang is ook de voeding van de planten. Dr van der Meer paste verschillende methoden toe. Doel is, bij matige belichting een goede groei te verkrijgen. Bij de proeven moet met alle voorzichtigheid gewerkt worden. In verband hiermee kwam het probleem vuile of schone bak ter sprake.

TEMPERATUUR:

Ook deze speelt een rol. Ze kan te hoog of te laag zijn. Cosmopolieten onder de wieren verdragen het best grote temperatuurverschillen, bijvoorbeeld het slawier en darmwier.

De meest geschikte wiersoorten voor het aquarium zijn wel:

Sponswier,
slawier,
Gracilaria soorten,
Polysiphonia soorten.

Ze zijn het best te zoeken in rustig water van de Wadden en de Zeeuwse stromen.

Tot slot demonsteerde Dr van der Meer nog een skelet van een flinke zeeappel waarvan we de zogenaamde Lantaarn van Aristoteles bekeken.

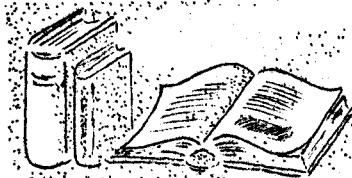
VAN DE SERVICE

Zo langzamerhand zijn we weer aangeland in het ongunstige seizoen. Dat betekent, in de overgangstijd van winter naar zomer. Om deze tijd van het jaar is het erg moeilijk, om enig leven, geschikt voor onze bakken, aan het strand te vinden. U begrijpt, deze inleiding betekent niets anders, dan een praatje, om U duidelijk te maken, dat de voorraad van onze Service nu ook uitgeput is.

In ieder geval zullen we trachten, om zo snel mogelijk weer een behoorlijke voorraad te formeren, zodat U weer voor de aanvulling van Uw bevolking kunt zorg dragen.

Voor wat betreft de import van zeedieren uit Frankrijk kan meegedeeld worden, dat er nog geen dieren aangekomen zijn, doch binnen niet al te lange tijd zal dit evenement dan toch plaats vinden.

Wilt U daarom nog niet over deze kwestie schrijven, zolang er nog geen definitieve berichten in "De Kor" gestaan hebben?

BOEKENNIEUWS.

AU BORD DE LA TERRE

(Fragmenten uit het leven van een duiker)

Philippe Diolé heeft in zijn bovengenoemd boek op een bijzonder rake manier de aandacht gevestigd op de veranderingen, welke kunnen ontstaan in de gemoedstoestand van een mens, die met 2000 liter samengeperste lucht op de rug, een luchtslang in de mond, zwemvliezen aan de voeten en een masker voor het gezicht tot op 80 meter diepte afdaald in de ondoorgrondelijke blauwe Middell-

landse Zee.

Na een verblijf van twee jaren in Voor Indië keert de schrijver terug naar Venetië, waar hij Martha, de vrouw die hij lief heeft en waarmede hij reeds vele malen samen duiktochten heeft gemaakt, zal weerzien. Noch Venetië, noch de Adratische Zee ter plaatse geven hen na bedoeld weerzien echter die voldoening, welke zij er van verwachten. Zij reizen daarom naar de Cote d'Azur om in de omgeving van hun vroegere "standplaatsen" Antibes en Juan te genieten van de rijkdom aan fauna en flora, welke zij tijdens hun duiktochten in de Middellandse Zee aldaar tegenkomen. Landwegen, afgezet met geraniums, bungalows, boulevards met hun lange rijen auto's en terrassen met hun gele margrietten en paarse petunia's moeten plaats maken voor uitgestrekte wervelden of steile rots-wanden onder water, bezet met gorgonia's, rose of violette kalk-wieren, grijze of gele sponzen, zee-anemomen in vele kleurschakeringen, of grotten met afhangend koraal, bevolkt met inktvissen, murena's enz.

Een twintig jarig meisje, Jaky genaamd, doet tijdelijk haar intrede in het leven van het duikend paar en is de oorzaak, dat de schrijver zich niet alleen bewust wordt van het grote verschil tussen het drukke, jachtende leven op het land en de weldadig aan-doende stilte onder het zee-oppervlak, maar ook, dat men de dingen onder het zee-oppervlak en op grotere diepte dikwijls anders be-kijkt, dan men op het land zou doen. Het na jaren weerzien van een bepaald plateau met dezelfde overdadige wiergroei, dezelfde kleur-rijke zee-anemomen en dezelfde fijngevormde koralen als tijdens de eerste bezoeken, wekt wonderlijke gevoelens op, welke Diolé op meesterlijke wijze weet te beschrijven. De taal onder water bestaat niet uit geluid, doch wordt gevormd door gebaren of ligt besloten in de blik van het oog.

Zij, die iets meer dan vluchtig kennis willen maken met de emotie, welke de duiker ondergaat in de zee, die nooit slaapt, met haar blauw zonder einde en haar nog onontgonnen zilvere massa, zullen dit werkje zeker met aandacht lezen.

De uitgever is Albin Michel te Parijs. De prijs van het 222 blad-zijden tellende, ingenaaide en van een keurig omslag voorziene boek bedraagt 450 F.

G.G.P. Wouda.

VERENIGINGSADRESSEN

Algemeen Voorzitter: J. Turlings, Oranjelaan 25, Rijswijk (ZH)

Algemeen Secretaris: J.C.v.Egdom, Breitnersingel 43, Rotterdam

Algemeen Penningmeester: M. Bot, Sportlaan 75, Vlaardingen,
gironummer 349352.

1e Alg. Commissaris: G.G.P. Wouda, Hulshorststraat 6, Den Haag.

2e Alg. Commissaris: J.H. Kroon, Leeuwerikstraat 8, Leiden.

MAANDORGAAN "DE KOR"

Zendt alle kopij en daarmee verband houdende stukken, als mede opgave van advertentieteksten, aanvragen voor proefnummers en adresveranderingen uitsluitend aan het adres van de Secretaris: Breitnersingel 43 te Rotterdam.

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen of illustraties alleen met toestemming van de redactie.